

**Koncepcja 5-letniego programu artystyczno-administracyjnego
dla**

Teatru Pinokio w Łodzi

na lata 2022-2027

Cy¹ dz₃

Wstęp

Teatr przy ulicy Kopernika 16 w Łodzi rozpoczął swoją działalność jako Teatr Kukiełek, z czasem przekształcając się w Biedronki. W kolejnych latach instytucja funkcjonowała jako Państwowy Teatr Lalek Pinokio, Teatr Lalek Pinokio, Teatr Lalki i Aktora Pinokio, aż wreszcie stała się Teatrem PINOKIO w Łodzi

Z każdym kolejnym wcieleniem w swojej historii Teatr przy ul. Kopernika 16 przekształcał się i rozwijał, rozbudowywał swoją ofertę artystyczną i sprzedażową, poszerzał konteksty funkcjonowania i zakres działalności. W tym ciągu wcieleni: od teatru lalkowego dla dzieci, stawał się teatrem dla dzieci, teatrem dla młodzieży, posługującym się różnorodnymi językami teatru formy, w których rozwijał swoje emploi, mając do zaproponowania znacznie więcej niż „teatr lalkowy” czy wyłącznie „teatr dla dzieci”. W nowej siedzibie Pinokio będzie w dalszym ciągu rozwijał się jako lalkowy teatr formy dla dzieci, młodzieży oraz dorosłych zgłębiając poszukiwania formalne, otwierając się na nowoczesne formy nie tylko lalkowe.

Od momentu powierzenia mi z dniem 1 stycznia 2021 roku pełnienia obowiązków Dyrektora Teatru PINOKIO w Łodzi, w instytucji jest wprowadzany program poprawy funkcjonowania teatru na poziomie finansowym, administracyjnym i artystycznym.

Zaktualizowany i doprecyzowany został regulamin organizacyjny wraz z nową strukturą organizacyjną teatru, uzgodnione także zostały jednolite: regulamin wynagradzania i regulamin pracy. Wprowadzone zostały zmodyfikowane, pełne zakresy obowiązków oraz regulacje RODO. Zweryfikowano stanowiska pracy i cały obiekt pod względem aktualnych wymogów BHP i ppoż. oraz zastosowano zalecane korekty. Zdobyte te zostaną zaimplementowane do nowej siedziby.

W czasie zastanym w Teatrze PINOKIO istniało około 8 spektakli z potencjalnie bezkolizyjną i natychmiastową możliwością eksploatacją. Zestaw ów został poszerzony o szereg nowych produkcji, które wymusiły na instytucji prężne i pełne wysiłku działanie.

Pod względem artystycznym: W okresie styczeń 2021 – maj 2022 zrealizowaliśmy nowoczesne w formie i podejmujące ważne treściowo tematy, a także nie stroniące od rozrywki przedstawienia dla różnych grup wiekowych:

I. Spektakle zrealizowane:

1. *Bajka Zjajka* – premiera 19.03.2021 r.
2. *Niesamowite przygody dziesięciu skarpetek* – premiera 30.05.2021 r.
3. *Umumo* – premiera 13.11.2021 r.
4. *Opowieści z Narnii* – premiera 27.11.2021 r.
5. *Mój cień jest różowy* – premiera 12.02.2022 r.

6. *Dzieci i Ryby* – premiera 2.04.2022 r. – koprodukcja z Teatrem Arlekin w Łodzi.
7. *Wielki Buzz Grow* – premiera 9.04.2022 r.

II. Inscenizacje w trakcie produkcji:

8. *Dzieci z Bullerbyn* – planowana premiera 28.05.2022 r.
9. *DomoFonia. Przygody Brzdąca Brzdęka* – planowana premiera 4.06.2022 r.
10. *Wojnokraka* – planowany pokaz *work in progress* – 18.06.2022 r., planowana premiera 17.09.2022 r.

III. Odbyła się ponadto pomiędzy 2-11 lipca 2021 r. X edycja Międzynarodowego Festiwalu Teatralna Karuzela pod hasłem Naturatyka, na której:

1. Na ekranie wyemitowanych zostało sześć profesjonalnie sfilmowanych spektakli teatralnych z całej Polski.
2. Odbyło się czternaście różnorodnych warsztatów dla dzieci, młodzieży, dorosłych i seniorów.
3. Zagranych zostało na żywo sześć spektakli z Polski i zagranicy.
4. W klubie festiwalowym miało miejsce siedem koncertów.
5. Ponadto odbyły się; czytanie, czuwanie zaduszne i panel dyskusyjny.

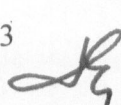
Ta edycja Festiwalu osiągnęła rekord frekwencyjny w całej swojej dziesięcioletniej historii.

IV. Dzięki środkom pozyskanym z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz Miasta Łodzi:

1. Ze względu na całkowite zużycie dokonano zakupu nowej konsoli oświetleniowej, która jest kompatybilna z urządzeniami zaplanowanymi do nowej siedziby i uzupełni jej wyposażenie .
2. Udało się pozyskać środki na dwuletnią edycję XI Międzynarodowego Festiwalu Teatralna Karuzela w 2022 i 2023 roku aby w czasie dwóch sezonów ułatwić organizację festiwalowych wydarzeń obejmujących czas przeprowadzki.
3. Dokonano zakupu nowego samochodu dla Teatru.
4. Pozyskano również środki na realizację projektu w ramach programu Kultura Dostępna – Pani za malutka. Dokąd idziemy, kiedy znikamy.

Z powyższej listy spektakli i zabiegów organizacyjnych można odczytać kierunki w jakich będzie zmierzać kierowana przeze mnie instytucja. W zakresie repertuarowym, pojawiły się i będą się pojawiać:

- spektakle obejmujące lektury, gdzie w nowoczesnej formie teatr będzie starał się współbrzmieć z podstawą programową szkół,

Ay³

- najnowsza dramaturgia, w których to przedstawieniach teatr będzie prezentował osiągnięcia piszących dla teatru z perspektywy wyzwań XXI wieku,
- nowa literatura adaptowana do warunków teatralnych, tak aby odkrywać i zachęcać do czytania oraz podejmować ważne tematy, które nie pojawiają się w tekstach dedykowanych dla teatru, ale są przekładalne na jego język i stanowią istotne osiągnięcia współczesnej literatury dla dzieci, młodzieży oraz dorosłych,
- przedstawienia zróżnicowane formalnie – ruchowe, w lakowych technikach hybrydowych, czy używające polskiego języka migowego, a także poszukujące nowych form wyrazu artystycznego.

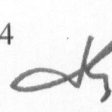
Program

Wraz z przenosinami w 2023 r. do nowej siedziby przy ul. Sienkiewicza 75/77, między innymi z uwagi na nowe funkcje przypisane instytucji rekomendować będę przekształcenie Teatru Pinokio w Łodzi w Teatr Otwartej Formy – Pinokio, funkcjonujący jako epicentrum sztuki teatru formy. W miejscu tym będzie się skupiać jak w soczewce sztuka teatru formy XXI. Nowa instytucja powinna nadążać za nowymi trendami, jednak zgodnie z tradycją dojrzewać do prawdy i adaptować się do nowej rzeczywistości, której konteksty zbudowała pandemia COVID-19, głębokie przemiany kulturowe, przewartościowanie funkcji i miejsca teatru w życiu społeczno-kulturalnym a także rosyjska agresja wojenna na Ukrainę.

Proponowany w koncepcji Teatr Otwartej Formy – Pinokio to kolejny krok w rozwoju łódzkich instytucji artystycznych, zmierzający do zbliżenia się sztuki teatru z międzypokoleniowymi odbiorcami – chcący dzielić się swoimi refleksjami o rzeczywistości niezależnie od wieku – równocześnie będący czujnym, dynamicznym i czułym na różnorodność spojrzeń na teraźniejszość oraz obserwacji współczesności barometrem. Teatr – to wymiana energii, wspólnota i współbycie.

To wynik myślenia bliskiego Oskarowi Hansenowi, twórcy Teorii Formy Otwartej – koncepcji opierającej się na założeniu, że artysta nigdy nie tworzy zamkniętego dzieła, lecz buduje możliwość kontekstu, postulując egalitaryzm w sztuce. Rola twórcy w kształtowaniu teatru polega przede wszystkim na tworzeniu „tła dla zdarzeń”. Teatr ma za zadanie eksponować ludzi i bogactwo ich codziennej aktywności w przestrzeni społecznej. Skupiony na procesie; wydobywania podmiotowości i tworzeniu ram dla indywidualnej ekspresji, powinien stawać się narzędziem, które może być używane i przekształcane przez jego użytkowników i które łatwo będzie dostosowywać się do ich zmiennych potrzeb.

To także nawiązanie do konstrukcji Dramatu i Teatru Otwartego Tadeusza Różewicza, która zakłada, że „każdy może wejść w środek” i tworzyć teatr, rozpocząć i zakończyć. Rolą zarówno twórców, jak i odbiorców jest praca z tekstem scenicznym pojmowanym jako tekst kultury, jako opis

Cy⁴

i stan dzisiejszości – otwartym na interpretację, będącym wycinkiem opisującym całość, będący fragmentem. Spektakle oraz działania edukacyjne, jedne i drugie pełnią funkcje poszerzające horyzont widzenia i postrzegania; takie, z którymi można dyskutować, i do których można *dopisywać* swoje historie, opowiadać świat ze swojej perspektywy.

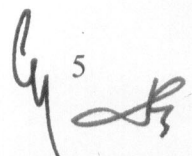
W Łodzi trwa budowa niezwykłego obiektu na mapie kulturalnej Polski. W nowej siedzibie znajdują się między innymi niezależnie funkcjonujące duża i mała scena, na których będzie można przyglądać się kierunkom, w jakie może zawędrować szeroko pojęty teatr formy; zarówno ten profesjonalny, jak i ten od podstaw tworzony przez dzieci, młodzież i seniorów, a także wywodzący się z nurtu off.

Działalność Teatru pragnę zdywersyfikować mieszając grupy wiekowe od najmłodszych dzieci poprzez młodzież – której towarzyszy teatralna wieloletnia zapasć tematyczna, literacka i ofertowa szczególnie w grupie wiekowej 13-17 lat – po otwartość na dorosłych i rosnącą grupę seniorów w kilku różnorodnych płaszczyznach sztuki w obrębie teatru formy.

Teatr Pinokio w Łodzi jako teatr otwartej formy to teatr:

1. Eksperymentujący z formą w oparciu o kanoniczne teksty dramatyczne i niedramatyczne z kręgu literatury polskiej i światowej.
2. Opierający się na nowej dramaturgii, odczytaniach współczesnych tekstów kultury oraz transformujący klasykę literatury dla dzieci, młodzieży i dorosłych z perspektywy problemów współczesnego świata.
3. Interwencji teatralnych, w którym to nurcie znajdują się spektakle problemowe dla każdej z grup wiekowych.
4. Rezydencji twórczych polegających na realizacji projektów konkursowych, których oferta wykonania zostanie skierowana do młodych twórców – debiutantów, grup twórczych, stowarzyszeń, fundacji a także nieformalnych teamów.
5. Miejski, w którym będą następowały coroczne realizacje spektakli pod roboczym hasłem *ZRÓB SOBIE TEATR*. Dzieci w towarzystwie młodzieży, opiekunów, seniorów i wszystkich innych chętnych; samodzielnie, jednak pod merytorycznym nadzorem pracowników teatru realizowały będą spektakle; od pomysłu, przez pisanie tekstu, bądź układanie struktur dramaturgicznych, poprzez projektowanie form, komponowanie muzyki, odgrywanie ról, reżyserię aż do finalnego pokazu. Ten proponowany aspekt planowanych działań z zakresu rewitalizacji kulturowej wzbudził zainteresowanie MKiDN.
6. Edukacji teatralnej ściśle związanej ze szkołami i podstawą programową, a także pozaszkolnej na styku junior – senior.
7. Międzynarodowego Festiwalu Teatralna Karuzela, może w przyszłości we współpracy z Teatrem Arlekin w Łodzi.

5

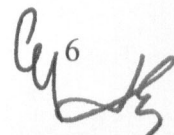
Przy powyższych w częściowej mierze edukacyjnych założeniach, oczywiście podstawowym terenem działalności pozostanie szeroko pojęty teatr – produkowanie spektakli: twórczych, ambitnych, ciekawych, nośnych, zaangażowanych społecznie i atrakcyjnych.

W załączniku nr I do koncepcji (tajemnica przedsiębiorstwa zgodnie z art. 11 ust. 4 Ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji z dnia 16 kwietnia 1993 r.), zawarta jest podzielona na grupy wiekowe lista tytułów planowanych realizacji, prezentują one przestrzeń poszukiwań i stanowią mapę tropów/tematów teatralnych, a także zestawienie reżyserów wstępnie deklarujących chęć współpracy z Teatrem. Lista proponowanych tytułów oraz reżyserów nie wyczerpuje wszystkich znamion programu na najbliższe pięć lat; sytuacja jest dynamiczna i repertuar będzie korygowany na bieżąco. Zależy to także od wysokości wpływów finansowych pozyskanych z biletów oraz dofinansowań z programów MKiDN. Będziemy tak jak dotychczas zabiegać o środki z MKiDN a także funduszy w programach narodowych oraz wszelkich możliwości pozyskiwania dodatkowego finansowania na artystyczne peregrynacje. W czasie półtorarocznej mojej dyrekcji zostało i zostanie jeszcze zrealizowanych w sumie 10 premier. To gigantyczny wysiłek całej instytucji (średnio w teatrach w sezonie realizuje się około 3-5 premier), który miał na celu *ucieczkę do przodu*, tak aby nadrobić zaległości *pocovidowe* oraz zabezpieczyć teatr na czas przeprowadzki.

Kolejne sezony chciałbym poświęcić poszczególnym blokom rozwojowym:

Sezon 2022-2023

Sezon adaptacyjny – poświęcony będzie przeprowadzce i dostosowaniu dotychczasowego repertuaru i działań edukacyjnych do nowej przestrzeni oraz przygotowaniom do oficjalnego otwarcia. W związku ze zmianami parametrów sceny, zaplecza oraz pozostałych funkcji i warunków pracy we wszystkich spektaklach zostaną przearanżowane dekoracje. Modyfikacji do nowych warunków będą wymagały wszystkie składowe przedstawień szczególnie pod względem wizualnym jak i akustycznym. Aby Teatr funkcjonował nieprzerwanie i służył łódzkiej publiczności, planuję grać przedstawienia w starej siedzibie a równocześnie kolejne tytuły przenosić do nowej lokalizacji i grać także w nowej siedzibie. Będzie to wymagało zaangażowania sił i środków a cały proces potrwa kilka miesięcy. W sumie w repertuarze w tym sezonie będzie eksploatowanych 18 tytułów, które powinny zapewnić ciągłość funkcjonowania teatru oraz dać szansę spokojnego zaimplementowania teatru do nowej siedziby. Cały sezon niezależnie od eksploatacji spektakli będzie działał pion edukacyjny przygotowując równocześnie nowy program warsztatów oraz działań edukacyjnych dedykowanych nowym zadaniom.. Zasadniczym, jeśli idzie o ten sezon, wydaje się wzmocnienie nowego wizerunku Teatru. Istotnym będzie dbałość o publiczność i utrwalenie w naszych wiernych przyjaciółach świadomości nowej siedziby, co za tym idzie wzmocniony kontakt z nauczycielami oraz widzami.

Od kilku miesięcy prowadzimy szeroką kampanię informacyjną na temat przeprowadzki i ten sezon poświęcony będzie kontynuacji komunikatu, że w nowej siedzibie przy ul. Sienkiewicza będzie stary Pinokio, tylko w całkowicie nowym *kostiumie*. Ponadto w nowym obiekcie oprócz biblioteki będzie także uruchamiana świetlica, biblioteka oraz restauracja, czyniąc z instytucji miejsce inkluzywne na wielu poziomach. W związku z przeprowadzką do nowej siedziby, przyjęciem nowych zadań dla instytucji uwzględnionych w programie funkcjonalno – użytkowym Wigencji rekomendować będę władzom miasta zmianę nazwy instytucji na Teatr Otwartej Formy – Pinokio.

Sezon 2023-2024

Sezon repertuarowy – w którym po otwarciu i zweryfikowaniu realnego potencjału nowych przestrzeni, planuję realizację dużego pakietu premier w celu wzmocnienia pozycji teatru w mieście i regionie. Podstawowym zadaniem w tym zakresie wydaje się, iż teatr formy skierowany do młodych i najmłodszych powinien z racji swojego charakteru być realizowany z dużym akcentem na efektowną plastykę i widowiskowość, co w nowej siedzibie będzie możliwe do zrealizowania. Postaramy się zrealizować kilka premier dla szerokiego grona odbiorców od najmłodszych do najstarszych. Cały czas będzie realizowany program warsztatów oraz działania edukacyjne.

Sezon 2024-2025

Sezon edukacyjny – sezon, w którym największy akcent zostanie postawiony na szczegółowe budowanie oraz wdrażanie projektu ZRÓB SOBIE TEATR, którego omówienie znajduje się w opisie programu. Projekt powinien wg zamierzeń zostać uruchomiony w sezonie, w którym działanie instytucji ulegnie stabilizacji w nowej siedzibie. W dalszym ciągu będziemy rozwijać repertuar a także działania edukacyjne.

Sezon 2025-2026

Sezon dialogu – przeznaczony idei teatru otwartej formy, który w nowej odsłonie powinien objawić się jako platforma dialogu różnych postaw i strategii wobec teatru oraz teatru wobec rzeczywistości. Planuję aranżowanie programów integracyjnych, projektów edukacyjnych, wydawnictw, warsztatów, wystaw, spotkań publiczności i z publicznością, tak aby Teatr stał się przestrzenią powszechnie dostępną i otwartą. Na szczególnym celowniku stanie współpraca z fundacjami oraz organizacjami pozarządowymi – celem ułatwienia dostępu do kultury osobom z niepełnosprawnościami.

Sezon 2026-2027

Sezon parateatralny – dedykowany przestrzeni działań około teatralnych, w którym powinno być poszerzone i rozwinięte całe spektrum działań; od czytania dramatów czy powołania działu

Cy⁷

wystawienniczego, po konkursy na recenzję oraz organizacja koncertów i inne działania parateatralne. Zaakcentowane w ten sposób zostanie nowoczesne postrzeganie naszej instytucji kierującej swoje programy do najmłodszych, jako obiektu poważnych inwestycji społecznych na przyszłość, gdzie im więcej środków w tym sektorze, tym większe korzyści.

Cały czas pragnę kontynuować rozpoczętą drogę eko-teatru. Stawiamy na dostępność materiałów teatralnych w formie online, do ściągnięcia zamiast druków. Od początku minimalizujemy ilość wydruków do niezbędnych egzemplarzy plakatów, ulotek czy innych materiałów reklamowych.

Teatr jest również dzięki mojej inicjatywie i wsparciu Urzędu Miasta Łodzi w procesie starań o współfinansowanie jednostki przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Jeśli doszłoby do takiej współpracy ugruntuje to Teatrowi stabilizację finansową i wyraźnie podniesie prestiż instytucji. W odległej przyszłości może to właśnie Łódź stanie się centrum artystycznego życia teatrów posługujących się w swoim przekazie różnorodnie pojmowaną Formą.

Podsumowanie

W nowej siedzibie powstanie miejsce, które kształtuje wyobraźnię, i w którym wyobraźnia traktowana jest jako największy przywilej i immanentna cecha/umiejętność posiadana przez naszego głównego odbiorcę – dzieci i młodzież, ale także przez dorosłych i seniorów. Wyobraźnia będzie dobrem, które należy pielęgnować i rozwijać. Stajemy u progu ery deficytów. Zarówno dzieci jak i młodzież wkraczają na kolejne pola w zdobywaniu kompetencji kulturowych i społecznych z ogromnym lękiem i brakiem wiary w siebie oraz niedoborem narzędzi wspierających. Teatr te instrumenty może przybliżyć. To wyobraźnia staje się kategorią, która ma możliwość odczarowania postrzegania siebie w obecnej rzeczywistości z pozycji podrzędnej. Rozwijanie wyobraźni będzie odbywać się wielotorowo i wielopoziomowo, ale zawsze stawiając na pierwszym miejscu istotę relacji i fakt, że to, iż każdy z nas posiada wyobraźnię, czyni nas sobie równym. Każdy z nas jest osobnym zbiorem, typem zbieracza i naczyniem do przechowywania tego, co zbieramy (czyli czego i jak doświadczamy). Teatr Pinokio w Łodzi/Teatr Otwartej Formy – Pinokio powinien być postrzegany jako zbiór nie tylko propozycji i możliwości, ale także jako miejsce współtworzone przez jego odbiorców, miejsce, na które składają się ułamki każdego z widzów.

Wzmacnianie kompetencji poznawczych i rozwoju każdej jednostki jako podmiotu twórczego to proponowana w koncepcji idea przewodnia. Wzmacnianie fundamentów silnych, pięknych i wrażliwych dzieci-młodzieży-dorosłych poprzez: performatywne postrzeganie codzienności i performatywne działania z zakresu sztuki współczesnej kierowanej do dzieci i młodzieży będzie

cy⁸
K

podstawą. Pielęgnowanie wartości, interdyscyplinarne działania z zakresu sztuki współczesnej kierowanej do dzieci i młodzieży, inkluzywność, nieograniczanie wolności twórczej, rozwijanie natury ludzkiej i naturalnej zdolności do kreowania, obszarową rewitalizację kulturową i społeczną, odwagę w wyrażaniu własnego zdania przy równoczesnym poszanowaniu pięknej osobności drugiego człowieka, Teatr, edukację kulturową, kulturę uczestnictwa, kulturę czytelnictwa, kreację, kreatywność oraz aktywizację międzypokoleniową zamierzamy postawić na czele.

Proponowany w niniejszej koncepcji programowej Teatr Otwartej Formy – Pinokio to przykład współczesnej instytucji kultury, łączącej w sobie działalność wielopodmiotową. Laboratorium i miejsce badań potrzeb współczesnego odbiorcy w zgodzie z tendencjami kulturowymi teraźniejszego świata. Będzie to pierwsza instytucja kultury, która w czasach postpandemicznych na nowo będzie przyglądać się rozwojowi dzieci i młodzieży. Pierwsza instytucja w pełni dostępna dla osób z niepełnosprawnościami (chcemy stworzyć „Pokój – Spokój” dla osób w spektrum autyzmu, warsztatową salę sensoryczną z możliwością przearanżowania na (inter)aktywne wystawy teatralne/rozwojowe). Chcemy w nowej siedzibie stworzyć zespół złożony z: kulturoznawców, filozofów, psychologów, kognitywistów, designerów, historyków sztuki, teatrologów, arteterapeutów, managerów kultury i przede wszystkim artystów. Zespół ekspertów śledzących współczesną kulturę i sztukę dla dzieci i młodzieży z wielu perspektyw; poddający je konstruktywnej krytyce; zespół będący w stanie opiniować i wyznaczać trendy z danych obszarów mając na uwadze przemiany w skali lokalnej, ogólnopolskiej i światowej.

Naszymi hasłami rozwojowymi będą: edukacja, eksperymenty naukowe, eksperci i e-sztuka, w której przez ostatni czas się doskonalimy i nie zamierzamy tego zaprzepaścić, ponieważ jesteśmy pełni entuzjazmu. Pinokio, to teatr-kolebka, od której nie chcemy się odcinać, chcemy czerpać z tego teatralnego dorobku i go rozwijać. Projekty i pomysły, których nam nie brakuje. Nowe idee, integracja, interakcja, inkluzywność i innowacja. Człowiek, który jest w centrum, cywilizacja, ale także ciekawość, czułość i czas. Ewolucja i eklektyzm. Natura i nowości. Teatr. Rozwój, życie w ruchu, rozrywka, relaks, relacje i realia. Uśmiech, ukłony, urok, uciechy i poszerzanie umiejętności. Marzenia, miłość, mądrość, to także społeczność miasta i wydarzenia międzynarodowe, które dają monumentalne możliwości.

Gabriel Gietzky

Łódź 19 maja 2022

p.o. Dyrektor
Gabriel Gietzky

Ag